

Stefan Sundström

STEFAN SUNDSTRÖM har lirat musik sen han var 15 år och är nu 54. Han har gett ut 18 skivor och spelat runt i Skandinavien år ut och år in. En morfar som skriver fler och fler böcker istället för att spela, nu senast *Stefans Stora Blå* som kom ut 2014.

Utanför den nordnorska kusten, ett dygns resa från Stockholm, ligger ön Træna. Stefan Sundström gjorde en resa dit och stannade ett helt år. Texten som följer är tidigare publicerad i boken "Stefans stora blå" som han skrev i Træna. Det är en kokbok men också en berättelse om att kliva av en stund och bara våga vara.

Det är bara att välja

Man kommer till en sån här ödslig plats, sätter sej och glor.
Känner rastlösheten vibrera som en fladdrande pundare i ens själ.

Det bästa är att sätta igång att göra nåt då.

Man måste liksom anstränga sej för att bli ett med sin omvärld och få frid.

Man kan ta ett jobb, man kan fiska eller hugga ved.

Eller ordna festival.

Det tar alltid tid.

Och man måste sen stå ut med sin egen inre ödslighet illustrerad av allt runtom en.

Den öde ön man sitter på.

Det tomma fjället man ligger på.

Den tomma landsvägen som leder rakt norrut utan kurvor.

Men till slut så upptäcker man att det finns fullt av liv, överallt.

Religiösa grubblare har funderat över hur Gud ser ut, jag tror att det är precis så här Gud ser ut.

Vi har Gud framför ögonen.
 Det här fjället, den här björken, den här bäcken.
 Så satt jag och tänkte under norrskenet.
 Jag tänkte mörka tankar också, jag tänkte på framtiden vi också har, framför näsan.
 Det kommer att borras till sista droppen.
 Det kommer att ske olyckor.
 Olja kommer att frysa fast i fjordarna.
 Det kommer att hurras i styrelserummen.
 Fiskarna i havet kommer att försvinna.
 Människor här oppe kommer inte ha nåt att leva på, kanske blir det som för arbetslösa fiskare i Somalia, bara piratlivet återstår.
 Kanske jag inväntar undergången här uppe i detta vackra land – Erling, Svein Håkon och jag kan leva som pirater.
 Jag satt och försökte dela med mej av mina tankar till Erling, min vän. Men han dricker inte sprit. Han sa till mej att allt kommer att ordna sej.
 Darya och Månskensorkestern hade tagit av sej sina tangokostymer och tjoade och tjimmade nu i bastun.
 Från tältplatsen hördes någon traktera en ghettoblast som dånade av Olavi Virta; Guarda Che Luna. Bergen låg mörka och släppte ner minusgrader i fjälldalen vi satt och filosoferade i.
 Vi satt i brasans sken och berusade oss. Med en fantastisk Pirates of the Caribbean-fantasi om sjöröveri!
 Inte den somaliska verkliga och fattiga piratverksamheten, där pirater inte alls är nåt charmigt utan bara kallas terrorism.
 Nej, vi skulle vara sexiga pirater i balla kläder, överleva här ute i mar-

”Man kommer inte kunna leva själv, vi måste samarbeta med varann. Vi måste fixa nya Konsumbutiker, nya folkparker att spela i. Nya facebookar. Själva. Nya sätt att odla mat tillsammans.”

ginalen av Europa, ett Europa sönderslaget av sin egen girighet.

Där man smållt upp köplador på dom platta gamla slagfälten och försökt att förtränga sin blodiga historia i en gigantisk köpfest som nu slutat i bakfylla och tomma hyllor.

Då ska vi överleva här uppe, vi kapar oljebaronernas lyxyachter, dom som flydde från kaoset med sina miljoner i tron att dom var utvalda att överleva.

Moahahaha.

Vi sitter här i natten och fantiserar om framtiden, vi hoppas att Golfströmmen inte stängs av nu när Grönland kalvar av all sin is och kyler ner havsströmmen från Karibien så att den stannar av, om den fortsätter att värma oss kanske vi kan överleva västvärldens undergång häruppe.

Men det är ju bara fantasier.

Klart vi fixar det här.

Jag tror det kan vara en bra idé att ge sej av från centrum, från galleriorna och köpladorna. Och börja leva ute i marginalen.

Kanske kan man stanna i stan, rent fysiskt i alla fall, i innanförskapet dom byggt runt oss.

Den här boken har handlat mest om att ge sej av till periferin

rent geografiskt, men det jag vill säga är att det som nu kallas för centrum, city, det som kallas för inne, är jävligt ute.

Därmed inte sagt att man inte kan vara där.

Jag tror man måste ge sej av ut i tystnaden för att hitta framtiden.

Eller in i tystnaden. Stå ut med att musiken inte längre dränker vad vi tänker.

Inte ensam såklart.

Man kommer inte kunna leva själv, vi måste samarbeta med varann.

Vi måste fixa nya Konsumbutiker, nya folkparkeratt spela i.

Nya facebookar. Själva.

Nya sätt att odla mat tillsammans.

Den gamla svenska socialdemokratiska välfärdsstaten gjorde ett misstag när dom i samarbete med storbolagen tog över tänket om att allt ska organiseras uppifrån.

Man kan ju säga att det var vårt fel också, eller våra föräldrars fel kanske, det var skönt att slippa sitta på möten och trassla ihop kompromisser och att ständigt ha med grannarna att göra.

Det skulle vara rent och rationellt, stämplar på maten att det var bra och nyttig mat.

Nu sitter vi med resterna av en gammal ordning som gör att det är jävligt svårt att starta upp livsmedelsproduktion i glesbygden.

Storbolagens och stordriftens mallar ligger som en våt filt över vad som skulle kunna vara en blomstrande landsbygd som försörjer oss med mat.

Kraven på stora investeringar i maskiner, en massa märkliga hygienkrav gör att en massa initiativkraft aldrig kommer till skott,

man måste vara nån slags företagsekonom för att vara bonde eller fiskare i Sverige.

I Norge är det lite bättre, där finns fortfarande småbönder och småskaliga fiskare kvar.

Människans auktoritetstro är hennes värsta fiende. Man vill så gärna tro makten om gott.

Doktorn, lärarn och prästen vill oss så väl.

Och bekvämt är det.

Det var bara det att doktorn hade sina egna lojaliteter.

Ni vet ju hur det var, läkare och professorer betalades av tobaksindustrin för att sprida osäkerhet om rökningens skadeverknigar. I vissa fall är det nu samma personer som på samma vis sprider osäkerhet om klimatförändringarna.

Hela den där gamla goa tilltron till auktoriteter har fått sej en rejäl knäck och det är bra.

Vi måste bara dra konsekvenserna av det och börja agera själva, inte vänta på Jesus som ska komma och styra upp saker och ting.

Det är vi som måste göra det.

Våra handlingar kommer att få konsekvenser och leva vidare, som spöknät här utanför, i Nordatlanten.

Eller; Som nya möjligheter för människan att leva och frodas.

Nya mejerier, nya fiskodlingar, näringar som är bra för oss och planeten.

Det är bara att välja.

Tänkte jag under norrskenet.

Sen somnade jag.

Nu får jag hem mot Stockholm, jag har fått ett andra hem här-
uppe.

Det är ju både och sånt där, att man har platser man längtar till.

Man vill ju vara där man är så att säga, inte ständigt vara på väg
nån annanstans.

Jag gör så gott jag kan, försöker ha rösten och hjärtat i mikrofo-
nen när jag är ute och spelar.

Försöker ha fingrarna och hjärtat i jorden när jag rensar ogräs här
i trädgården.

Jag har fått till trädgården här tycker jag, jag är väldigt fäst vid
den.

Jag stod vid havet i Norge och kände mej så liten.

Havet var så stort!

Jag förstod att livet är så jävla kort och att livet kommer att fort-
sätta mej förutan.

Oss förutan.

Det är så obegripligt att man ska försvinna från den här världen.

Jag hörde en historia om 2 vågor som var ute på havet:

– Å nej, titta där på klipporna, vi är ju på väg mot dom, pep den
ena lilla vågen.

– Jamen det där har ju vi vart med om förr tusen gånger, sa den
andra vågen.

Sen sa dom inget mer för dom var vågor, men framförallt var
dom del av ett stort, stort hav.

Precis som vi.

Spelar det nån roll vad man har för sej under sitt korta jordeliv?

Jo, jag tror det. Om man upphäver sin ödslighet genom att sätta
sej i kontakt med andra, på riktigt.

Om jag faktiskt vågar inse att vi angår varandra, att det inte är
som man kan tro när man tittar på Idol, att vi är varandras vargar
som hugger varandra i strupen, på jakt efter en förstaplats.

Elin Wägner sa:

”Därför att flertalet människor tror att tillvaron måste vara en
evig kamp där den starkaste segrar, blir den det också.”

Vi kan välja hur vi vill ha det.

Vi kan välja att hoppa av rovdriften på varandra och den här
planeten.

Då blir det en mening med att vi går här, som små strandskator,
vid detta oändliga hav.

Då kan vi tillsammans göra kartor här i sanden, som dom som
kommer efter oss har nytta av.

Till slut blir det viktiga vad vi lämnar efter oss, sen när vi sjunkit
tillbaka ner i det stora blå som vi en gång kom ifrån.

